

A PTE KPVK Illyés Gyula Pedagógusképző Intézet Gyógypedagógiai BA szak gyakorlati képzési programja

Szakpedagógiai gyakorlat I.

Kurzuskód: 20GYP81

Nappali és levelező tagozat

A tanulásban akadályozottak szakirány gyakorlati képzése a tanulásban akadályozott (ezen belül az enyhén értelmi fogyatékos, enyhe intellektuális képességzavarral küzdő), a tanulási zavarral és tanulási nehézséggel küzdő gyermekek és tanulók gyógypedagógiai diagnosztikai, nevelési-oktatási, fejlesztési, terápiás, prevenció, habilitációs és rehabilitációs ellátásának keretében zajlik.

Terepgyakorlat célja:

A gyakorlat elsődleges célja az aktív hospitálás. További célja, hogy megismertesse a tanulásban akadályozottak ellátásának formai kereteit. A hallgatók tapasztalatokat szereznek a gyógypedagógiai tevékenység színtereként szolgáló intézménytípusokról, az egyes intézmények működési és munkarendjéről, dokumentumairól, az intézményben folyó szakmai tevékenység feltételeiről és körülményeiről.

Terepgyakorlat tartalma:

A terepgyakorlat tapasztalatot biztosít a tanulásban akadályozott gyermekek és tanulók diagnosztikai és fejlesztési folyamatának részleteiről, a gyógypedagógiai intervenció lehetséges területeiről.

Információt nyújt a gyógypedagógus és a gyermek kapcsolatáról, továbbá a szakember órán kívüli tevékenységeiről: a szülőkkal való kapcsolattartás formáiról, a társszakmák képviselőnek együttműködési lehetőségeiről és kereteiről, a teammunka rendjéről, a teljes diagnosztikai és a terápiás folyamat jogszabályok által meghatározott, valamint helyi intézményi eljárás-, illetve szokásrendet követő menetéről.

Betekintést nyújt a gyógypedagógiai tevékenység részét képező adminisztratív teendőkbe, dokumentációkba, az ügyviteli és iratkezelési szabályokba.

Terepgyakorlat feladata:

- A hallgatók megadott óraszámában hospitálnak (lásd lejjebb), amelyben közvetlen feladatokat végeznek, illetve a szakmai gyakorlatvezetővel megbeszélést tartanak.

Hallgatók közvetlen feladatai:

- Tapasztalatot szereznek a tanulásban akadályozott (ezen belül az enyhén értelmi fogyatékos), a tanulási zavarral és tanulási nehézséggel küzdő gyermekek és fiatalok ellátását biztosító intézmények működéséről, a lehetséges intervenciós folyamatok rendszeréről.
- Közvetlen ismereteket szerzenek a diagnosztikai/fejlesztési/tanítási folyamat feladatairól, részleteiről.
- Gyakorolják a gyógypedagógiai tervezés folyamatát.
- Aktívan részt vesznek a gyakorlatvezető által irányított szakmai konzultáción.
- Betekintést nyernek az intézmény alapvető tanügyirányítási dokumentumaiba (alapító okirat, munkaterv, SZMSZ, pedagógiai program, házirend, stb.)
- Tapasztalatot szereznek a teammunka keretében megvalósuló szakmai együttműködésről, kompetenciakörökről és -hatátookról.
- Részt vesznek esetmegbeszélésen, szupervízióon.
- A gyakorlóhely sajátosságainak megfelelően bekapcsolódnak a szakemberek közötti és szülői kapcsolattartást megvalósító helyzetekbe (például: nevelőtestületi értekezlet, munkaközösségi program, szülői értekezlet, fogadó óra, tanácsadás szülősegítő programok, stb).
- Betekintést nyernek a gyermekek/tanulók különleges ellátásához kapcsolódó egyéni dokumentációjába (szakértői vélemény, felülvizsgálatok, fejlődési lap, egyéni fejlesztési terv, értékelőlap, dosszié rendszerű nyilvántartás, stb.)
- Megismerkednek az intézmény papír alapú és elektronikus háttérű adminisztrációs tevékenységrendszerével (INYR, KRÉTA, egyéb ügyviteli és nyilvántartási eljárások, módszerek).
- Aktívan bekapcsolódnak a gyermekek felügyeletébe, továbbá szabadidős célú foglalkoztatásába.
- Meghatározott szempontok alapján (lásd alább) elvégzik egy gyermek vagy egy gyermekcsoport **megfigyelését**, majd a megfigyelt gyermek vagy csoport vizsgálati anyaga és a ráépülő foglalkozási terv alapján elemző bemutatást készítenek.
- A gyakorlatról **hospitálási naplót vezetnek**. A hospitálási naplót a gyakorlatvezető ellenőrzést követően kézjegyével lát el.

A gyakorlatvezetővel folytatott megbeszélés feladatai

- A foglalkozáson/fejlesztő órán/tanítási órán résztvevő gyermek, csoport előtörténetének megismerése. Gyermek esetén az anamnézis, csoport esetén a csoportprofil áttekintése, illetve az intervenciós tervek értékelése.
- A gyakorlat közvetlen feladataihoz kapcsolódó további kérdések megbeszélése.
- A hallgató gyakorlati tevékenységének értékelése.

Hospitálási napló formai követelménye:

A hospitálási napló szövegét Times New Roman betűtípussal, 12-es betűmérettel, 1,5 sorközzel és sorkizárt igazítással kell elkészíteni. A margók mérete 2,5 cm.

A hospitálási napló tartalmi követelményei:

1. **Közvetlen feladatokból szerzett tapasztalatok** értékelő leírása (óra és csoportszervezés, tervezés, dokumentáció vezetés, teammunka, szülői kapcsolattartás, esetmegbeszélés, szupervízió).
2. **Gyakorlatvezető által irányított diagnosztikai, terápiás foglalkozások, vagy tanítási órák** elemző leírása a következő szempontok alapján:
 - Bemutató óra/foglalkozás típusa.
 - Bemutató óra/foglalkozás anyaga.
 - Bemutató óra/foglalkozás feladatai, tartalma.
 - Bemutató óra/foglalkozás célja, feladatai.
 - Bemutatott óra/foglalkozás felépítése, az alkalmazott módszertani eljárások, szakmai protokollok ismertetése. (Személyre szabott diagnosztikus / fejlesztési folyamat ismertetése.)
 - Bemutató órán/foglalkozáson alkalmazott módszerek formai és tartalmi elemei (tanulói munkaformák, módszerek, instrukciók, eszközök).
 - Kitűzött célok, feladatok és tartalmak megvalósulása, a gyakorlatvezető vezetési stílusának és magatartásának megfigyelése (atmoszférateremtő képesség, empátias készség)
 - Gyakorlatvezető pragmatikája, konfliktuskezelése, kommunikációja (verbális és nonverbális közléseinek kongruenciája)
3. **Egy tanulásban akadályozott, tanulási zavarral vagy nehézséggel küzdő gyermek megfigyelése** a következő szempontok alapján:
 - A megfigyelt gyermek differenciál- és folyamatdiagnózisa, a gyakorlatvezetőtől és a saját maga által szerzett információk, illetve a meglévő vizsgálati anyagok alapján (anamnézis, fejlődési lap, szakértői vélemény, stb.).
 - A gyermek magatartása, viselkedése, személyisége.
 - Feladattudat, feladattartás, feladatértés fejlettsége, tanulási technikák hatékonysága.
 - A gyermek kognitív képességeinek (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodási funkciók) fejlettsége.
 - A gyermek tanulás és ismeretelsajátítás iránti motivációs bázisa, kitartása, önállósága, munkatempója.
 - Verbális és nonverbális kommunikációjának jellemzői játék közben, feladathelyzetben, csoporthelyzetben.
 - A gyermek mozgásának jellemzői: nagymozgások, finommozgások.

- Szocializációs készségek, szociabilitás, társakhoz való viszony, közösségi beilleszkedés.

4. Kitöltött, a gyakorlatvezető mentor aláírásával és intézményi pecséttel ellátott Teljesítésigazoló lap

A gyakorlat rendje, szervezése:

A gyakorlat terjedelme:

- nappali képzésben: **20 óra**
- levelező képzésben: **10 óra**

A gyakorlat során a hallgató:

- nappali képzésben 17 órában a fentiekben megnevezett feladatokat végzi, és 3 órában a gyakorlatvezetővel megbeszélést tart
- levelezős képzésben 8 órában a fentiekben megnevezett feladatokat végzi, és 2 órában a gyakorlatvezetővel megbeszélést tart

Terephelyszínre és gyakorlatvezetőre vonatkozó elvárások:

Terephelyszín:

A gyakorlólé helyek lehetnek köznevelési intézmények és szervezetek (egyesület, alapítvány), gyógypedagógiai feladatokat ellátó szakmai helyszínek:

- Speciális óvoda.
- Integráló óvoda vagy iskola.
- Pedagógiai szakszolgálat (korai fejlesztés, szakértői bizottsági tevékenység vagy nevelési tanácsadás szakfeladat).
- EGYMI intézménye, vagy EGYMI utazó gyógypedagógiai hálózata.
- Alapítványi, egyesületi és más fenntartású, gyógypedagógiai tevékenységet folytató szakmai helyszínek.
- Tanszéki felelős engedélyével egyeztetett más helyszín.

Gyakorlatvezető rendelkezzen:

- 5 év szakmai gyakorlattal
- pedagógus szakvizsgával vagy gyakorlatvezető mentor képzettséggel

A gyakorlat teljesítésének feltételei, ellenőrzés, értékelés:

Hallgatóval szemben támasztott követelmények:

- A hallgató csak abban az esetben kezdheti meg a gyakorlatot, ha a fent nevezett fejlődési zavarokhoz, nehézségekhez tartozó kurzusokat teljesítette.
- A gyakorlat ideje alatt az intézmény házirendjének betartása kötelező.

- A gyakorlaton — a tanításra/foglalkozásra hangolódás érdekében — a tanítási órák/foglalkozások kezdete előtt, a gyakorlatvezető által megjelölt időben kell megjeleníteni. Ettől való eltérés esetében a gyakorlatvezetőnek joga van a gyakorlatot felfüggeszteni.
- Az esetleges hiányzásokat a hallgatónak pótolnia kell, az igazolatlan és pótolatlan hiányzás félévvesztéssel jár (elégtelen érdemjegy). A pótlás módját és időpontját a gyakorlatvezető határozza meg, és értesítést küld róla a gyakorlati képzést koordináló tanszéki oktatónak. A gyakorlatvezető a hospitálási naplóba történő bejegyzéssel és aláírásával igazolja a pótlást.
- A hallgató köteles bemutatni vagy emailben elküldeni a tartalmi és formai követelményeknek megfelelően elkészített hospitálási naplót a gyakorlatvezetőnek a gyakorlatvezető által kijelölt időpontban.
- A terepgyakorlatot követően, legkésőbb a félév szorgalmi időszakát záró héten a hallgató köteles eljuttatni a hospitálási naplót elektronikus formában a gyakorlatot koordináló tanszéki oktatónak. A hallgató a hospitálási naplóba foglalt, a gyakorlatvezető mentor aláírásával és intézményi pecséttel ellátott Teljesítésigazolólap bemutatásával igazolja a gyakorlat teljesítését. Ennek hiányában a gyakorlat nem minősíthető és nem fogadható el.

A gyakorlat értékelése:

- A terepgyakorlat ötfokozatú gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegyet a gyakorlatot koordináló tanszéki oktató a gyakorlatvezető szöveges értékelése és érdemjegye, valamint a hallgató írásbeli munkái alapján alakítja ki.

Gyakorlatvezető feladatai:

- A gyakorlatvezető: legalább 5 éves szakmai tapasztalattal és pedagógus szakvizsgával vagy gyakorlatvezető mentor képzettséggel rendelkező gyógypedagógus (oligofrénpedagógia szakos gyógypedagógiai tanár, tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy pszichopedagógia szakos gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár vagy terapeuta, gyógypedagógus tanulásban akadályozottak pedagógiája vagy pszichopedagógia szakirányon), aki a munkahelyének elismert képviselője.
- Megismerteti a hallgatóval szakterületi munkájához tartozó intézményi feladatait és az ellátásban részt vevő gyógypedagógiai népcsoportot.
- A hallgató hiányzása esetén meghatározza a pótlás módját és idejét, majd a pótlás megvalósulását, aláírásával igazolja.
- Megtekinti és értékeli a hallgató által elkészített, formai és tartalmi követelményeknek megfelelő és a megadott határidő lejártá előtt bemutatott hospitálási naplót. Ha szükséges, a gyakorlatvezető módosításokat javasol a naplóban.
- A gyakorlat zárásakor a Teljesítésigazolólap aláírásával igazolja a gyakorlat teljesítését.

Pécsi Tudományegyetem

Kultúratudományi, Pedagógusképző
és Vidékfejlesztési Kar

- A hospitálási napló fent megadott szempontok (*A hospitálási napló tartalmi követelményei*) szerinti értékelése és a hallgató gyakorlati tevékenysége alapján javaslatot tesz az érdemjegyre. A hallgatói munka minősítését a **SZAKTERÜLETI FÉLÉVES GYAKORLAT ÉRTÉKELŐLAPJA I.** dokumentumban rögzíti.

Szekszárd, 2025. október 13.

Dr. habil Boronkai Dóra
intézetigazgató

Záradék:

A gyakorlati képzési útmutatót a KPVK Kari Tanácsa a 2025. október 13-i ülésén a KT 83/2025. (10.13.) számú határozatával fogadta el.

SZAKTERÜLETI FÉLÉVES GYAKORLAT ÉRTÉKELŐLAPJA I.

A hallgató neve: _____

Szakirány: _____

Fogadóintézmény: _____

Értékelés szempontjai	
<i>Kommunikáció, szakmai együttműködés és pályaidentitás</i>	
1. Képes saját szakmai szerepvállalását kritikusan és tudatosan értelmezni. Reflexiója szakmai, érvelő jellegű, elméleti és gyakorlati tudását összekapcsolja tapasztalataival.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
2. Eredményes kommunikációra képes gyermekekkel, tanulókkal, családokkal.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
3. Szakmai szituációkban szakszerű, közérthető, nyílt és hiteles kommunikációt folytat.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>Szaktudás és szaktárgyi tudás alkalmazása</i>	
4. Szaktudás ismereteit, az intervenciók tevékenység elvégzéséhez szükséges információforrásokat és eszközöket aktuális célokhoz és a foglalkozási/ tanítási szituációhoz megfelelően alkalmazza.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>Részvétel a gyógypedagógiai folyamatban</i>	
5. Képes az intervenciók folyamat tervezésére, a szükséges dokumentáció vezetésére, a szaktudás ismereteknek megfelelően csatlakozik a teammunkába, szupervízióba, szülővel folytatott tevékenységekbe.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>Önálló szakmai tevékenység</i>	
6. Felismeri a gyakorlatvezető által alkalmazott tanulásszervezési eljárások és módszerek relevanciáját. Képes a foglalkozási/ tanítási célok megvalósulásának, eredményességének szakmai megítélésére, értelmezésére.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
7. Felismeri az egyéni bánásmód és a differenciálás érvényesülésének, valamint az esetleges nevelési helyzetek megoldási módjainak relevanciáját.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
<i>A beadandó pedagógiai dokumentumok jellemzői</i>	
8. Képes megfelelő szakmai színvonalú esetismertetésre és értékelésre.	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

